

Маргарита Димитрова

Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“
при Българската академия на науките
София, България

ОПТАТИВНИТЕ КОНСТРУКЦИИ В СЪВРЕМЕННИЯ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК: СВОБОДА И ОГРАНИЧЕНИЯ В ОБРАЗУВАНЕТО ИМ

(Резюме)

В статията се разглеждат оптативните конструкции в българския език като *сти ми се, четете ми се (книга), разхожда ми се, не ми се боledува, кълве му се*. Прави се обстойна характеристика в семантичен, формален и словообразователен план. Оптативните конструкции се образуват на базата на полипредикативна структура в резултат на поредица трансформации. Те винаги изразяват семантиката ‘желание да се извърши означеното действие’ и имат тричленна структура: глагол в 3 лице + кратко дателно лично местоимение + *се*. Обикновените оптативни конструкции се образуват от префигирани и непрефигирани глаголи. Оптативните конструкции с префиксално произведен глагол съдържат глагол, образуван представките *до-*, *при-* и *от-*, които изразяват ‘начало/край на желание за означеното с глагола действие’. За образуването на оптативни конструкции от непрефигирани глаголи имат значение следните фактори. В граматичен план оптативни конструкции се образуват от несвършени глаголи – преходни, непреходни и възвратни се-глаголи. В семантичен план релевантен е признакът [+одушевеност]. Признакът [-лице] не налага ограничения. Признаците [+продължително активно действие] и [+контрол] са съществени, но не и определящи за образуването на оптативни конструкции. Аспектите за тяхното влияние се нуждаят от допълнителни проучвания.

Ключови думи: оптативни конструкции в български, фактори за образуване

✉ Маргарита Димитрова
m_t_dimitrova@abv.bg

Публикувано: 19 октомври 2015